

ปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

เขตการศึกษา 4

นายพิภพ บิตติ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-662-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017136147339220

PROBLEMS AND NEEDS FOR IMPROVING ART INSTRUCTIONAL COMPETENCY
OF TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FOUR

Mr. Bibhob Piti

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department at Art Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-662-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปะศึกษา
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 4

โดย นายนิพนธ์ บิดิ
ภาควิชา ศิลปะศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปุณรัตน์ นิชญไพบูลย์)

ศูนย์วิทยานิพนธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ ปีที่ : ปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปะศึกษาของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4 (PROBLEMS
AND NEEDS FOR IMPROVING ART INSTRUCTIONAL COMPETENCY OF TEACHERS IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FOUR) อ.ที่ปรึกษา : ดร.สันติ
คุณประเสริฐ, 157 หน้า. ISBN 974-578-662-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน
ศิลปะศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4 ในด้าน
การเตรียมการสอน วิธีสอนและเทคนิคการสอน วัสดุและสื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล และการ
ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน
424 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 212 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และคำถามปลายเปิด
ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 424 ฉบับ และได้รับคืน 366 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 86 ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา
4 ประสบปัญหา และมีความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปะศึกษาในด้านการวัดผล และ
ประเมินผล วิธีสอน และเทคนิคการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน วัสดุและสื่อการสอน
และการเตรียมการสอน อยู่ในระดับมาก

ภาควิชา ศิลปะศึกษา
สาขาวิชา ศิลปะศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *WAW-AM*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *W W W*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

BIBHOB PITI : PROBLEMS AND NEEDS FOR IMPROVING ART INSTRUCTIONAL
COMPETENCY OF TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FOUR.
THESIS ADVISOR: SANTI KHUNPRASERT, Ed.D. 157 PP. ISBN 974-578-662-4

The purpose of the research was to study the problems and the needs for improving art instructional competency of teachers in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Provincial Primary Education, Educational Region Four: concerning teaching preparation, teaching methods and techniques, teaching materials and media, measurement and evaluation and encouraging the student's learning. The samples include 424 teachers from 212 elementary schools. Questionnaires were constructed by the researcher and distributed to the samples. After that 366 questionnaires were returned, and were accounted for 86 percents. The data were statistically analysed by using percentage, means and standard deviation.

The findings concerning the problems and the needs for improving art instructional competency of teachers in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Provincial Primary Education, Educational Region Four were at the degree of high level in the following aspects measurement and evaluation, teaching methods and techniques, encouraging the student's learning, teaching materials and media, and teaching preparation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด รวมทั้งคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชา ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เอาใจใส่และช่วยเป็นกำลังใจในการทำงานมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงกราบขอพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจคุณภาพและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4 ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณพี่น้องทุกคน ตลอดจน คุณแอมอร์ บิติ ที่คอยสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

พิภพ บิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
สมรรถภาพการสอน.....	12
ความหมายของการสอนทั่วไป.....	12
ความหมายของการสอนศิลปศึกษา.....	14
ความหมายของสมรรถภาพด้านการสอน.....	15
สมรรถภาพด้านการสอนของครูทั่วไป.....	15
สมรรถภาพด้านการสอนของครูศิลปศึกษา.....	23
ศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา.....	32
ความหมายของศิลปศึกษา.....	32
การจัดการเรียนการสอนทั่วไปในระดับประถมศึกษา.....	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา.....	38
ลักษณะและความสำคัญของเขตการศึกษา 4.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	64
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
วิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ปัญหาการพัฒนา สมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษา.....	77
ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษา.....	84
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	91
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผลการวิจัย.....	101
ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย.....	112
บรรณานุกรม.....	115

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ก.....	127
ข.....	137
ค.....	155
ประวัติผู้เขียน.....	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนจังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน โรงเรียน ห้องเรียน และนักเรียน ในเขตการศึกษา 4.....	52
2 จำนวนครูจำแนกตามประเภทในเขตการศึกษา 4 ปีการศึกษา 2533.....	53
3 จำนวนกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	65
4 จำนวน และค่าร้อยละ ของแบบสอบถามที่ส่งคืน.....	68
5 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของครูโรงเรียนประถมศึกษา.....	73
6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพ ด้านการสอนศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอน.....	77
7 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพ ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน.....	79
8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา การพัฒนาสมรรถภาพ ด้านวัสดุและสื่อการสอน.....	81
9 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพ ด้านการวัดผล และประเมินผล.....	82
10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	83
11 ค่าเฉลี่ยและ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านการเตรียมการสอน.....	84
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านวิธีสอนและ เทคนิคการสอน.....	86
13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านวัสดุและสื่อการสอน.....	88
14 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านวัดผลและประเมินผล.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 15 คำเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนา
สมรรถภาพการสอนศิลปศึกษาในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน. 90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย